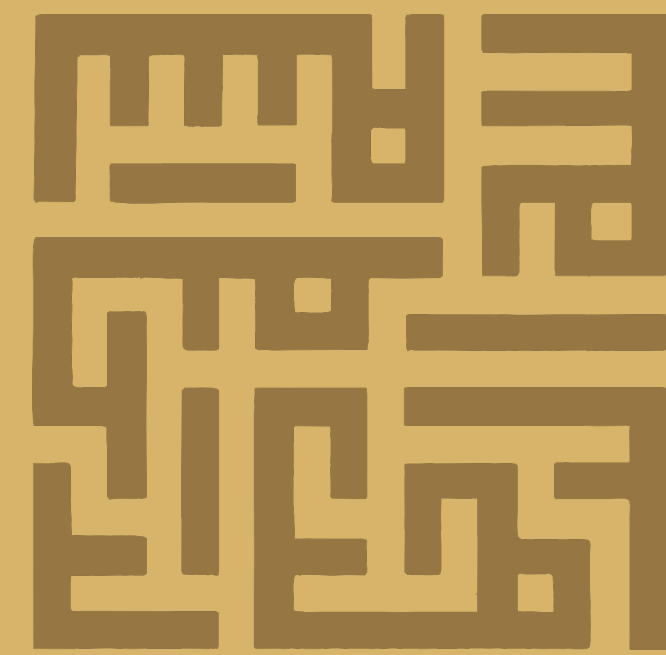

برنامه تقدیمی وزیر پیشنهادی کشور به مجلس شورای اسلامی

اسکندر مؤمنی | تهران | تابستان ۱۴۰۳

"به وزرای کشور در طول تاریخ آینده
توصیه می‌کنم که در انتخاب
استان‌دارها دقت کنند اشخاص **لایق**،
متدین، **متعهد**، **عاقل** و **سازگار با**
مردم انتخاب نمایند تا **آرامش** در
کشور هر چه بیشتر حکم‌فرما باشد."

”با روحیه جهادی می‌شود کوه
مشکل‌ها را از جا کند. کار جهادی
یعنی چه؟ یعنی **خستگی‌ناپذیری**،
بی‌مزد و بی‌منت کار کردن، **هدف را**
انجام وظیفه انسانی و خدایی قرار
دادن، و **پیش‌رفتن**، این کار جهادی
است.”

پیشینه علمی و اجرایی وزیر پیشنهادی

اسکندر مومنی

سوابق علمی

- دانشیار دانشگاه جامع امین
- کارشناسی فلسفه از دانشگاه تبریز
- کارشناسی ارشد روابط بین‌الملل از دانشگاه تهران
- دکتری امنیت ملی از دانشگاه عالی دفاع ملی
- مولف چندین کتاب و پژوهش‌های ملی امنیتی و انتظامی

افتخارات

- دارای نشان ملی خدمت برای کاهش خسارات و تلفات تصادفات

سوابق اجرایی

- دبیر کل ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری اسلامی ایران
- جانشین فرماندهی انتظامی کل کشور
- رئیس پلیس راهنمایی و رانندگی کل کشور
- معاون عملیات فرماندهی انتظامی کل کشور
- فرمانده انتظامی خراسان بزرگ
- فرمانده قرارگاه عملیاتی فرماندهی انتظامی کل کشور
- رئیس ستاد لشکر ۲۵ کربلا
- فرماندهی در دفاع مقدس از گردان تا تیپ

برنامه وزیر پیشنهادی کشور

اسکندر مؤمنی | تهران | تابستان ۱۴۰۳

مبانی و خطوط راهنمای قانونی

اهداف حوزه وظایف و مأموریت‌های وزارت کشور را می‌توان در چارچوبی از قوانین از اسناد بالادستی تا قوانین عادی ترسیم نمود این مبانی قانونی تصریح بر نقش محوری این وزارت خانه در ساختار شبکه ای حکمرانی کشور دارد.

عنوان	سطح
اسناد بالادستی	قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
	سند چشم‌انداز ۱۴۰۴
	بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی
	برنامه هفتم توسعه

سطح		عنوان
سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	سیاست‌های کلی انتخابات	سیاست‌های کلی نظام
سیاست‌های کلی در امور مسکن	سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه	
سیاست‌های کلی در حوزه علم و فناوری	سیاست‌های کلی جمعیت	
سیاست‌های کلی در حوزه محیط زیست	سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی	
سیاست‌های کلی در امور خانواده	سیاست‌های کلی نظام اداری	
سیاست‌های کلی در ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار	سیاست‌های کلی نظام در امور شهرسازی	
سیاست‌های کلی در حوزه حمل و نقل	سیاست‌های کلی آمایش سرزمین	
سیاست‌های کلی در تشویق سرمایه‌گذاری	سیاست‌های کلی در امور پدافند غیر عامل	

عنوان	سطح
قوانین موضوعه مصوب مجلس شورای اسلامی	قانون انتخابات ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان رهبری
	قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی
	قانون شفافیت و نظارت بر تأمین مالی فعالیت‌های انتخاباتی در انتخابات مجلس
	قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری
	قانون مدیریت بحران کشور
	قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی
	قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
	قانون ارتقا و سلامت نظام اداری و مبارزه با فساد
	قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور
	قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت
	قانون تشکیلات و وظایف شورای امنیت کشور

برنامه وزیر پیشنهادی کشور

اسکندر مؤمنی | تهران | تابستان ۱۴۰۳

عنوان	سطح
مصوبات شوراهای عالی	شورای عالی انقلاب فرهنگی
	شورای عالی امنیت ملی
	شورای عالی اداری
	شورای عالی فضای مجازی

برنامه وزیر پیشنهادی کشور

اسکندر مؤمنی | تهران | تابستان ۱۴۰۳

مأموریت و وظائف کلی وزارت کشور

- تلاش در جهت تحقق و توسعه آزادی‌های سیاسی و اجتماعی در چارچوب قانون اساسی و سایر قوانین کشور و تأمین توسعه سیاسی و اجتماعی پایدار و ارتقاء سطح مشارکت عمومی
- زمینه‌سازی برای فعالیت مطلوب احزاب و تشکل‌های سیاسی و مردم نهاد و نظارت بر فعالیت آن‌ها
- هدایت و راهبری و پشتیبانی شوراهای اسلامی و نظارت بر فعالیت آن‌ها
- ارتقاء اثربخشی شورای امنیت کشور با رویکرد نرم و اجتماعی و تأمین و حفظ امنیت داخلی و استقرار نظم و آرامش در کشور و ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های اطلاعاتی انتظامی و نظامی و حفاظت از مرزها
- اجرای سیاست‌های عمومی دولت به منظور پیشبرد برنامه‌های اجتماعی، اقتصادی و عمرانی
- هماهنگی در جهت توسعه امور عمرانی شهرها و روستاها و هدایت و پشتیبانی فنی-اجرایی شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و نظارت بر اجرای قوانین و مقررات مربوط به آن‌ها

- سامان‌دهی مطلوب تقسیمات کشوری
- هدایت و هماهنگی استانداران برای تحقق سیاست‌های عمومی و برنامه‌های دولت
- نظارت بر اداره امور مناطق کشور از طریق استانداران، فرمانداران بخشداران و دهیاران
- سیاست‌گذاری راهبری و نظارت بر امور مربوط به اتباع و مهاجرین خارجی
- برنامه‌ریزی به منظور انجام امور انتخابات
- برنامه‌ریزی و اعمال مدیریت در جهت رفع بحران‌های ناشی از حوادث طبیعی و سوانح غیر مترقبه
- شناسایی و تعیین هویت ایرانیان

اصول و خطوط راهنما

رهنمودهای حضرت امام خمینی(ره) و مقام معظم رهبری (مد ظله العالی)

- فرماندارها، استاندارها، وزارتخانه‌ها همه این‌ها یک وجهه‌ای می‌خواهند و وجهه‌ای که ما می‌خواهیم خدمت به ملت، خدمت به اسلام است (بیانات امام خمینی در دیدار با مسئولان وزارت کشور، ۱ دی ۱۳۶۱)
- سفارش کرده‌ام و سفارش و تأکید هم می‌کنم که باید تلاش شود فقر و بی‌عدالتی و تبعیض که میراث طواغیت گذشته است، در این کشور ریشه کن شود. (بیانات مقام معظم رهبری در مراسم تنفیذ دولت هفتم)
- در شرایط متهیج و متشنج، سیاسی آسان‌ترین کارهای جاری هم دشوار خواهد شد. (بیانات مقام معظم رهبری در مراسم تنفیذ دولت هشتم)
- وظیفه دولت، عدالت‌مدار توجه ویژه به قشر محرومین است. عدالت را نباید تندروی و مخالفت با شیوه‌های علمی دانست (بیانات مقام معظم رهبری در مراسم تنفیذ دولت نهم)
- برنامه‌ریزی کمک خواهد کرد که مردم بتوانند به آنچه که در پیش روی آن‌هاست، اعتماد کنند؛ بتوانند در مورد پیشرفت کشور قضاوت کنند (بیانات مقام معظم رهبری در مراسم تنفیذ دولت دهم)

- هرچه می‌توانیم، باید به استحکام ساخت داخلی قدرت بپردازیم؛ هر چه می‌توانیم، در درون، خودمان را مقتدر کنیم؛ دل به بیرون نبندیم. (بیانات مقام معظم رهبری در مراسم تنفیذ دولت یازدهم)
- یکی از نکاتی که بنده اصرار دارم تکرار کنم و نگذارم از ذهن کسی بیرون برود، حضور دشمن و ترفندهای دشمن است.... به میان مردم بروید با مردم بی‌واسطه مرتبط بشوید، از مردم بشنوید. (بیانات مقام معظم رهبری در مراسم تنفیذ دولت دوازدهم)
- دولت به معنای واقعی کلمه با مردم، در کنار مردم، در میان مردم باشند. مردم یعنی همه مردم؛ بدون امتیازهای طبقاتی و گروهی البته حضور در میان مردم نباید افراد را از ارتباط با نخبگان غافل کند. (بیانات مقام معظم رهبری در مراسم تنفیذ دولت چهاردهم)

- دولت باید مظهر وفاق باشد. بعضی از این تغایرهای موهومی را که در بین مردم وجود دارد، بایستی با نگاه وفاق‌آمیز و نگاه ملاحظت به عموم مردم این توهمات را تضعیف کرد. (بیانات مقام معظم رهبری در مراسم تنفیذ دولت سیزدهم)
- استاندار در استان نقش نخست وزیر را دارد. کار نخست وزیر فقط هماهنگی نیست. کار اساسی حفظ استان و پیشرفت استان و گنجاندن استان در پازل تحرک و توسعه و آبادانی کل کشور است. استان شما باید در جای خودش قرار گیرد تا این نقشه پُر شود بنابراین حضور و فعالیت و تلاش جدی شما در استان فراتر از همه امواج زودگذر سیاسی و غیر سیاسی است. (بیانات در دیدار با استانداران کل کشور ۲۲ دی ۱۳۸۲)

رویکردها

- دولت تراز انقلاب اسلامی از منظر کارکرد و ساختار دولت به طراحی فرآیندهایی نیازمند است که عبارت اند از **دولت ظرفیت ساز دولت هویت مبنا، دولت عدالت محور و دولت شهروند مدار - نهادگرا**
- نقش دولت در حکمرانی متعالی به صورت سیاسی (**مشارکت فراگیر**)، اقتصادی (**تسهیل کنندگی**)، اجتماعی (**خدمت بهینه و ارتقای سرمایه اجتماعی**) و فرهنگی (**همبستگی ملی**) است.
- نقطه کانونی کارکردی وزارت کشور تحقق **جامعه امن** درون مرزهای ملی است. ضروری است که این کارویژه مطابق رهنمودها و راهکارهای عینی و عملیاتی رهبر معظم انقلاب در بیانیه گام دوم، تبیین و عملیاتی شود.
- مهم ترین اصل در جهت تحقق جامعه، امن نگرش موسع به مقوله امنیت و محوریت دادن به **امنیت اجتماعی** است. در این نگاه، امنیت، ایجابی، مثبت، فراگیر و مبتنی بر **رضایت مندی** شهروندان است.
- باور و پایبندی به «**هویت ملی ایران-اسلامی**» با تمامی **تکثرهای قومی-مذهبی** آن به عنوان مبنای **حفظ همبستگی ملی**، مهم ترین اصل فرهنگی مدنظر وزارت کشور در سیاست گذاریها است.
- **حکمرانی شبکه‌ای و دانش بنیان** از اقتضائات اساسی مدنظر وزارت کشور خواهد بود.

- وزارت کشور بایستی؛ در تحقق **جامعه امن** بر جلب حداکثری **مشارکت عمومی** با شاخص آگاهانه، مسئولانه و قانونی بودن تمرکز کند در این میان توجه به ارتقای **سرمایه‌های اجتماعی** اصل اساسی خواهد بود.
- **رویکرد مشارکت‌محور** در حوزه **سیاسی** راهنمای مهمی برای وزارت کشور خواهد بود. از این منظر فراتر از رونق فصلی، انتخابات بایستی به **قاعده‌مندسازی رقابت‌های سیاسی** در کشور **ارتقای احزاب سیاسی** و **فرهنگ سیاسی مشارکتی** توجه اساسی نمود.
- **تأمین آزادی‌های مشروع** با زنجیره مفهومی موسع آن از جمله آزادی بیان در محدوده قوانین، فعالیت احزاب و رسانه‌ها پیش شرط شکوفایی استعدادهای جامعه است به گونه‌ای که با **تقویت اعتماد** آنان بتوان از حق تعیین سرنوشت به مثابه موتور محرکه، پیشرفت، همبستگی عمومی و ارتقای **سرمایه اجتماعی** استفاده نمود.
- پیشرفت کشور از طریق ارائه **الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت** با شاخص‌های **همه‌جانبگی** (توجه همزمان به توسعه اقتصادی، سیاسی، اجتماعی فرهنگی و امنیتی از یک سو و اهتمام جدی به چهار سطح: ملی، منطقه‌ای استانی و توسعه محلی و روستایی از سوی دیگر)، لحاظ داشتن **اقتضائات -بومی محلی** و **مردمی کردن اقتصاد** ممکن خواهد بود. وزارت کشور در پیشبرد این نگرش در برنامه ریزی پیشرفت منطقه‌ای بایستی به **محرومیت زدایی و توسعه استان‌ها** سرعت قابل قبول بخشد.

- استفاده به هنگام از **ظرفیت‌های انسانی امیدبخش** به ویژه **نسل جوان** در سطوح مدیریتی شرط لازم برای پیشرفت کشور است. این مهم با بهره‌گیری توأمان از عقلانیت در بازسازی شیوه‌های حکمرانی، به کارگیری ظرفیت‌های اجتماعی جوان‌گرایی و عملکرد مؤمنانه انقلابی - جهادی به واقعیت خواهد پیوست.
- **وزارت کشور به مثابه میاندار دولت** بایستی حکمرانی، پاک‌مبارزه با تبعیض و فساد، تأمین کرامت و معیشت شهروندان عدالت و پیشرفت همه‌جانبه را به عنوان مهمترین پیش شرط تحقق **زندگی خوب** مبتنی بر اخلاق معنویت و کرامت شهروندان را متبلور نماید.

- با **شفاف سازی حداکثری** در کشور میتوان انتظار داشت که شتاب گیری حرکت انقلاب اسلامی مبتنی بر **وفاق اجتماعی** در یک جامعه سالم و پرنشاط آغاز شده و با بهره برداری حداکثری از «**فهرست طولانی فرصت‌های مادی کشور** تمامی مشکلات تحریمی، اقتصادی و ... نیز از پیش رو برداشته شود.
- در برابر فشارهای تحریمی دشمن دست یابی به **بازدارندگی اقتصادی فعال** برای عبور از تکانه های کنونی اقتصاد و **آسیب‌های اجتماعی فوری**، ضمن ارتقای **احساس عدالت** در کشور مهم ترین هدف عملیاتی پیشروی دولت آتی است که در اینجا نقش وزارت کشور به واسطه کارکرد هماهنگی و میانداری در قالب **رفع موانع تولید** حائز اهمیت است.

• در سطح مدیریتی و انتخاب مدیران، شاخصهای تلفیقی-ترکیبی مبتنی بر همگرایی تعهد و تخصص بایسته اساسی است:

- باور و پایبندی به اصول و آرمانهای انقلاب اسلامی و تلاش برای تحقق و بسط حداکثری آنها در جامعه در چارچوب رهنمودهای رهبر معظم انقلاب اسلامی
- ضرورت وجود توان هماهنگ سازی و مدیریت فرابخشی در راستای تحقق پیشرفت و امنیت پایدار
- ضرورت دارا بودن نگرش اجتماعی در سیاستهای امنیتی، توسعه اقتصادی و ...
- نگرش قوی اقتصادی باورمندی به توسعه درون زا با فعال سازی ظرفیت های بومی برای پیشبرد هدف رفع موانع تولید
- مردم داری ساده زیستی و پرهیز از اشرافی گری و تجمل گرایی
- رویکرد انقلابی، جهادی و راهبردی برای حل مشکلات و ایجاد تحول پاکدستی و مبارزه قاطعانه با فساد و مهمتر از آن بسترهای فسادخیز
- دغدغه مندی در صیانت از کرامت شهروندان

- حمایت از نظارت عمومی و توسعه شفافیت
- به کارگیری و بهره مندی حداکثری از جوانان و نخبگان در امور مدیریتی و اجرایی
- بسط عدالت و آزادی در جامعه و مقابله با تبعیض
- ترجیح منافع و مصالح ملی بر منافع گروهی و جناحی در تصمیمات و اقدامات

موضوعات اساسی و راهبردها

اقتصاد و معیشت

با توجه به اولویت اساسی اقتصاد و معیشت و علی رغم این که متولی امر اقتصاد وزارتخانه‌های دیگر هستند، نقش محوری استانداران به عنوان پیش‌برنده این موضوع قابل انکار نیست و بنابراین یکی از وظایف اصلی وزارت کشور هماهنگی استانداران و دستگاه‌های متولی اقتصاد و بخش خصوصی در جهت توسعه اقتصادی استان و با اولویت استان‌های کم‌تر برخوردار.

تقویت سرمایه اجتماعی

- ارتقاء رضایت و اعتماد عمومی، امید به آینده و افزایش مشارکت اجتماعی در همه امور حکمرانی دولت
- ارتقاء نقش مردم و مسئول‌سازی حلقه‌های میانی و سازمان‌های مردم‌نهاد برای بسترساز افزایش کارآمدی دولت و نظام و جلوگیری از انزواگزینی و احساس تبعیض گروه‌های اجتماعی
- انسجام اجتماعی و بسترسازی بهبود تعامل مردم-مردم، دولت-مردم و دولت-دولت برای ارتقای وحدت و یکپارچگی ملی
- نگاه فرصت‌محور به ظرفیت‌ها و قابلیت‌های اقوام و مذاهب و پرهیز از اختلاف‌افکنی و تنش‌زایی

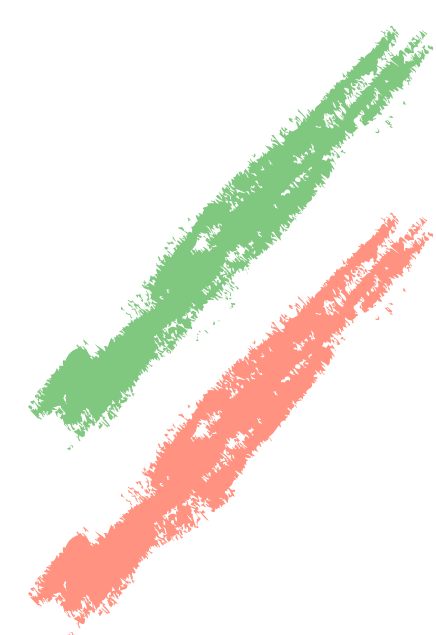
مشارکت سیاسی و اجتماعی شهروندان

- فعال نمودن احزاب و سازمان‌های مردم‌نهاد در جهت آرمان‌های جمهوری اسلامی ایران
- افزایش نشاط و رقابت سیاسی و حضور گفتمان‌های مختلف در عرصه مدیریت کشور
- تشویق شهروندان به مشارکت فعال در انتخابات و نظارت‌های پسینی
- تقویت انسجام ملی و هم‌گرایی مشارکت سیاسی و اجتماعی در سطوح و لایه‌های مختلف جامعه
- تقویت هم‌گرایی قومی مذهبی با بهره‌گیری از ظرفیت نخبگان و شایستگان اقوام و مذاهب
- ترویج گفتمان دولت چهاردهم (عدالت، قانون‌گرایی، صداقت و شفافیت)
- نهادینه نمودن امر مشارکت عمومی مردم از طریق افزایش آگاهی‌های عمومی
- پیگیری تصویب لایحه قانونی برگزاری اجتماعات و راهپیمایی‌های قانونی بر اساس اصل ۲۷ قانون اساسی

ارتقاء امنیت و آسایش اجتماعی

- پیشگیری از امنیتی شدن پدیده‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی
- تقویت اشراف اطلاعاتی و قدرت پیش‌بینی حوادث و بحران‌های آینده
- تقویت زیرساخت‌های نظم و امنیت با استفاده از ظرفیت‌های ملی و محلی
- تقویت و پشتیبانی از فراجا
- توجه به دغدغه‌ها و نیازهای مردم در حوزه امنیت عمومی با اولویت جرائم خشن
- پیشگیری از توسعه آسیب‌های اجتماعی
- تقویت امنیت مرزها و نقش مرزنشینان در تقویت امنیت مرزها
- مسئول‌سازی قانونی دستگاه‌ها و نهادها در جهت ارتقاء امنیت داخلی
- توسعه همکاری‌های امنیتی با دیگر کشورها به ویژه کشورهای منطقه

- مبارزه موثر با تروریسم و مواد مخدر
- همراه‌سازی و مسئول‌سازی دستگاه‌های فرهنگی، اجتماعی و حمایتی در جهت پیشگیری و مقابله با آسیب‌های اجتماعی

برنامه وزیر پیشنهادی کشور

اسکندر مؤمنی | تهران | تابستان ۱۴۰۳

مدیریت بحران‌های طبیعی و چالش‌های زیست‌محیطی کشور

- ایجاد و ارتقاء زیرساخت‌ها و واحدهای مدیریت بحران
- مدیریت و هماهنگی بین دستگاه‌های مسئول و موثر در حوادث طبیعی
- کمک به ارتقاء آموزش و حرفه‌ای‌گرایی واحدهای مسئول در مدیریت بحران
- تقویت آتش‌نشانی و واحدهای امدادی
- هماهنگی و ایجاد تعامل با نهادها و سازمان‌های نظامی و مردم‌نهاد جهت آمادگی بیشتر در مقابله با حوادث
- همکاری با جوامع بین‌المللی در ارتباط با کاهش خطرپذیری و افزایش تاب‌آوری جامعه
- افزایش قدرت پیش‌بینی و پیش‌گیری از طریق پیگیری و مطالبه‌گری جدی به تأسیس سامانه‌های هشدار سریع

عمران و مدیریت شهری و روستایی

- ارتقاء نظارت بر عملکرد شوراها، دهیاریها و شهرداریها
- توسعه و تقویت حمل و نقل عمومی و قطارهای شهری و سکوهای نوین حمل و نقل
- ایفای نقش فعال و موثر در برنامه ریزی، استانی متکی بر مزیت‌های منطقه ای و استانی مبتنی بر محورهای پیشرفت هر استان
- سامان‌دهی تقسیمات کشوری بر اساس پیشرفت و عدالت
- هماهنگی و افزایش اثربخشی بودجه‌های عمرانی استانی

تحول ساختاری و هوشمندسازی در وزارت کشور

- توجه ویژه به هوشمندسازی و تحقق دولت الکترونیک در مجموعه وزارت کشور و استانداری‌ها
- تقویت زیرساخت‌های انتخابات الکترونیک
- تحقق و گسترش دولت الکترونیک در مجموعه وزارت کشور
- ارتقاء آموزش و توانمندسازی کارکنان و مدیران وزارت کشور
- تقویت نگاه به درون و استفاده بیشینه از ظرفیت‌های مدیریت درون‌سازمانی و هم‌تأییری
- بالندگی و چابک‌سازی سازمانی
- ابتناء تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری بر مبنای پژوهش‌های علمی

